

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 16. december 2021

Rettens nr. 8949/2019
Politets nr. 1900-88110-00033-18

Anklagemyndigheden
mod
Sjællands Lastvognsophug ApS
cvr-nummer 17933132

Anklageskrift er modtaget den 9. september 2019.

Sjællands Lastvognsophug ApS er tiltalt for

Overtrædelse af Miljøbeskyttelsesloven § 110, stk. 1, nr. 4, og § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 110, stk. 1, nr. 4, jf. § 69, stk. 1, jf. § 110, stk. 4,
ved i tiden frem til den 18. juni 2018 på adressen Hestehavevej 4, 4180 Sorø at have undladt at overholde vilkår 3.2.2 i miljøgodkendelse af 28. oktober 2014 i form af manglende overdækning af 1500 tons lettere forurenede oplagret beton og i form af overtrædelse af kravene til maksimal mængde på samlet 5000 tons oplagret beton i maksimalt 6 måneder inden indbygning eller bortskaffelse, samt ved samme sted at have undladt at efterkomme Sorø Kommunes

- 1) indskærpelse af **7. september 2016**, hvorefter vilkår 3.2.2 i miljøgodkendelse af 28. oktober 2014 vedr. overdækning ikke er overholdt og hvor det indskræpes, at affaldstype 3 (0,5 m x 0,5 m) skal overdækkes senest **den 7. oktober 2016**, medmindre at indbygning af materialerne påbegyndes forinden eller at materialerne forinden bortskaffes til anden godkendt modtager,
- 2) indskærpelse af **7. september 2016** om, at det affald, som har ligget i oplag mere end 6 måneder indbygges under befæstet plads snarest muligt og seneste **den 1. februar 2017**, medmindre affaldet bortskaffes til anden godkendt modtager snarest muligt og senest **den 1. februar 2017**,
- 3) indskærpelse af **21. september 2017** om, at beton affald, som har ligget i oplag i mere end 6 måneder skal indbygges under befæstet areal snarest muligt og være påbegyndt senest ved modtagelse af yderligere materiale og afsluttet senest den **1. juni 2018**, medmindre affaldet bortskaffes til anden godkendt modtager snarest muligt og senest den **1. juni 2018** og

- 4) påbud af **6. marts 2018** om senest **den 28. marts 2018** at iværksætte foranstaltninger, der kan afværge, at de PCB-holdige materialer, der er udlagt på det ubefæstede areal på matr. 10c, Fulby By, Bjernede, giver anledning til udvaskning af PCB eller anden potentiel forurening af jord, grundvand eller overfladevand
- 5) påbud af **6. marts 2018** om senest **den 1. juni 2018** at indbygge eller fjerne og bortskaffe de nævnte materialer i overensstemmelse med de vilkår, der fremgår af den udløbne miljøgodkendelse af 28. oktober 2014.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om en bødestraf på 100.000 kr.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om, at Sjællands Lastvognsophug ApS idømmes forløbende tvangsbøde på 25.000 kr. pr. påbegyndt måned, indtil selskabet har lovliggjort forholdene på ejendommen matr. 10c, Fulby By, Bjernede, ved at iværksætte foranstaltninger, der kan afværge, at de PCB-holdige materialer, der er udlagt på det ubefæstede areal på matr. 10c, Fulby By, Bjernede, giver anledning til udvaskning af PCB eller anden potentiel forurening af jord, grundvand eller overfladevand, enten ved effektivt at overdække alle materialerne eller ved at fjerne og bortskaffe de nævnte materialer i overensstemmelse med de vilkår, der fremgår af den af Sorø Kommune til selskabet meddelte og nu udløbne miljøgodkendelse af 28. oktober 2014, jf. retsplejelovens § 997, stk. 3.

Sjællands Lastvognsophug ApS har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagens oplysninger

Det fremgår af sagens oplysninger, at Sorø Kommune den 28. oktober 2014 gav Sjællands Lastvognsophug ApS miljøgodkendelse i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 33 til indbygning af lettere forurenede beton under et befæstet parkeringsareal. Tilladelsen var tidsbegrænset til tre år. Tilladelsen omfattede modtagelse af PCB- og blyholdigt beton fra bl.a. nedrivningen af den af Sorø Kommune ejede Frederiksberg Skole. Der var i godkendelsen fastsat værdier for forureningsgraden og regler til sikring af, at disse værdier blev iagttaget. Der var endvidere angivet krav til oplagringstid og -metode på grunden, indtil beton kunne indbygges. Bl.a. følgende fremgår af tilladelsen:

”1. Resume

...

Denne godkendelse omfatter følgende:

1. Godkendelse til at modtage og indbygge op til 18.500 m³ PCB holdigt beton med en spidsværdi målt i materialernes overflade op til 10 mg. PCB total/kg TS og et maksimalt indhold af bly på 2500 mg/kg TS under befæstet plads på 18.500 m² på den

nordlige del af matrikel 10c Fulby By, Bjernede.

2. Godkendelse til oplag, neddeling og nedknusning af 18.500 m³ lettere forurenede beton jf. pkt. 1 - på 11 .000 m² af den nordvestlige del af matrikel nr. 6h Fulby By, Bjernede - som skal indbygges under den befæstede plads på den nordlige del af matrikel nr. 10c.
3. Godkendelse til at 18.500 m³ lettere forurenede beton jf. pkt. 1 kan tilgå pladsen fra flere forskellige nedrivnings-, renoverings- og byggeprojekter.
4. Godkendelsen tidsbegrænses til at gælde 3 år fra den meddeles.

Lokaliteten er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser. Sorø Kommune har derfor udarbejdet en risikovurdering for genanvendelse af det lettere forurenede beton under den befæstede plads, som sandsynliggør at anvendelsen af materialerne vil kunne finde sted uden negative påvirkninger for grundvand, recipienter, miljøet generelt eller mennesker.

...

2. Miljøgodkendelse

På baggrund af oplysningerne i miljøansøgning modtaget den 17. maj 2014 udarbejdet af JA - MilPlan, samt efterfølgende supplerende oplysninger meddeles herved miljøgodkendelse til etablering af befæstet plads med indbygning af 18.500 m³ lettere forurenede beton fra flere forskellige projekter.

Godkendelsen meddeles i henhold til miljøbeskyttelseslovens 1 § 33 og omfatter kun de miljømæssige forhold, der reguleres efter kapitel 5 i denne lov.

Det er en forudsætning for godkendelsen, at de vilkår, der er anført i godkendelsen overholdes ved modtagelse og håndtering af materialer, samt ved igangsætning af anlægsarbejdet.

Hvis indretning eller drift ønskes ændret i forhold til det godkendte, skal dette i god tid inden ændringerne foretages, meddeles godkendelses- og tilsynsmyndigheden. Godkendelsesmyndigheden tager stilling til, om ændringen er godkendelsespligtig.

Godkendelsen er tidsbegrænset og er gældende 3 år fra meddelelsestidspunktet.

Tilsynsmyndighed

Sorø Kommune er tilsyns- og godkendelsesmyndighed for virksomheden. Tilsynet udføres af Fagcenter Teknik, Miljø og Drift.

...

2.2 Klage

Miljøgodkendelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af

– Ansøger

...

2.3 Søgsmål

En eventuel retssag i forhold til afgørelsen skal anlægges ved domstolene inden 6 måneder fra offentliggørelsen.

...

3.2.2 Virksomheden må kun modtage, opbevare, neddele og nedknuse de i tabel 1 angivne affaldsarter/-fraktioner.

Modtagelse, opbevaring, neddeling og nedknusning af de i tabel 1 angivne fraktioner, må udelukkende ske med det formål at materialet anvendes til at etablere og indbygge fraktionerne under den nye befæstet plads på 18.500 m² på den nordlige del af matrikel 10c Fulby By, Bjernede.

Der må i alt max. modtages 18.500 m³ lettere forurenede beton til indbygning under pladsen.

Oplag og håndtering af fraktionerne i tabel 1 skal ske på den 11.000 m² store nordlige plads på matrikel 6h Fulby By, Bjernede.

Affaldstyper	Betegnelser	Maksimalt oplag (t)	Maksimal oplagstid	Oplagringsmåde
1. Beton – hele eller større elementer*	- Rent beton - Beton med indhold af PCB – spidsværdier på max. 10 mg. PCB total/kg TS.	Mængde svarende til opfyldning af en celle i pladsen (ca. 5000 t.) <i>se s. 23 u.</i>	6 mdr.	Oplagrede elementer og større stykker skal i nødvendigt omfang befugtes så støvflugt forebygges. Mindre stykker/ løst materiale som kan forekomme efter neddeling (fraktion 3) skal overdækkes.
2. Beton med PCB og/eller maling – hele eller større elementer*	- Rent beton med maling indeholdende bly med et max. indhold på 2500 mg/kg TS - Beton med indhold af PCB – spidsværdier på max. 10 mg. PCB total/kg TS samt max. indhold af bly på 2.500 mg/kg TS.			
3) Neddelt beton (jf. 1 og 2)	Neddelt fraktion af type 1, eller 2 (i denne tabel), som er gjort klar til knusning, eller som kan indbygges i pladsen med den pågældende størrelse (0,5x0,5 m)			
4. Nedknust beton (jf. 1 og 2) – 0-64 mm.	Nedknuste fraktioner af type 1 og 2 (i denne tabel), samt "smuld" herfra (0-64 mm.).	-	Skal indbygges i plads straks efter knusning, for at forhindre støvgener, samt spredning af PCB.	-
5. Stabilgrus fra enkelte projekter kan modtages efter en konkret vurdering af fraktionen- samt accept til modtagelse af Sorø Kommune**.				

Tabel 1 *Se definitioner på s. 5-6. **Der må ikke modtages PCBholdig jord til indbygning.

3.2.3 Sorø Kommune skal forinden bearbejdning og indbygning af hvert enkelt projekt godkende dette ud fra en fremsendt anvisning fra projektets hjemkommune, til Sjællands Lastvognsophug AJS, med tilhørende baggrundsmateriale i form af rapport over bygningsgennemgang omfattende:

- Dokumentation for at anvisning er foretaget på baggrund af spidsværdier i overflader og yderlag, på de materialer som tilføres. Spidsværdier måles i overflader i den stadig stående bygning/anlæg
- Anvisningsgrundlag, herunder kortlægning
- Redegørelse for indhold af eventuelt andre miljøfarlige stoffer end PCB og Bly, samt koncentrationer af disse
- Mængdeangivelse

- Beskrivelse af hvor i pladsen/i hvilken celle - projektet skal indbygges
- vedlagt en skitse
- Tidsplan for arbejdet

Bearbejdningen og indbygningen af beton må først påbegyndes, når Sorø Kommune skriftligt har accepteret hvert projekt.

....

3.2.4 For hver 1000 m³ tilført lettere forurenede beton, skal der udtages repræsentative prøver for PCB og bly, hvoraf der foretages faststofanalyse og udvaskningstests med tilhørende analyseresultater af resultat. Der skal medfølge en risikovurdering af udvaskningstesten, hvor der som minimum er beregnet en Kd-værdi for PCB.

En risikovurdering skal udføres konservativt og tage højde for evt. grundvandsstigning.

Udvaskningstest skal så vidt muligt udføres projektvis.

...

3.2.9 Anvisning af PCB-holdigt beton skal ske på baggrund af spidsværdier- ikke gennemsnitsprøver af hele den tilførte affaldsmængde - og prøver skal være udtaget på overfladerne af det anviste materiale inden det nedrives.

1 ud af 10 prøver må overskride den accepterede spidsværdi med 50 %.

3.2 .10 Der skal udtages en sammenstukket repræsentativ prøve for hver celle, dog minimum for hvert 3000 t., som analyseres for PCB og bly indhold, hvorudfra gennemsnitsindholdet i hver celle skal beregnes. Prøven skal udtages efter nedknusning og inden materialet støbes ind i hver celle.

...

3.2.12 Materialerne skal kontrolleres ved modtagelsen og hurtigst muligt placeres i de dertil godkendte områder.

Affald og materialer, som ikke er omfattet af denne miljøgodkendelse, skal afvises.

Hvis virksomheden modtager affald, der ikke er omfattet af denne miljøgodkendelse, som det ikke umiddelbart har været muligt at afvise, skal affaldet placeres i et særskilt oplagsområde og hurtigst muligt bortskaffes til godkendt modtageanlæg.

Hvis der er tale om farligt affald eller asbest, skal affaldet opbevares enten i en overdækket container eller på et område under tag og med tæt belægning.

...

3. 7 Egenkontrol

3.7.1 Virksomheden skal føre driftsjournal med angivelse af:

- Løbende registrering af modtaget beton indeholdende oplysninger om:
  - Mængde
  - Affaldsproducerende virksomhed og lokalitet

- Anvisningskommune

- Dato for hhv. tilsyn med- og tømning af sandfang, samt opgørelse over tømte mængder.
- Dato og redegørelse for evt. driftsuheld med forurening til omgivelserne eller risiko herfor.
- Modtaget affald, der ikke er omfattet af virksomhedens miljøgodkendelse, jf. vilkår 3.2.2, og oplysning om hvordan det blev håndteret og bortskaffet.
- Min. en gang hvert andet år skal virksomheden sikre sig at omfangsdrænene og drænene under pladsen virker efter hensigten.
- Ved udgangen af hver måned registreres endvidere mængden af den oplagrede mængde af de affaldsarter, for hvilke der er fastsat vilkår om maksimalt oplag, jf. vilkår 3.2.2. Driftsjournalen skal opbevares på virksomheden mindst 5 år og skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden. Driftsjournalen skal fremsendes til tilsynsmyndigheden på forlangende.

...

4.3 Håndtering af lettere forurenede beton forud for indbygning under befæstet plads

Oplag og forarbejdning af det lettere forurenede beton forud for indbygning under den befæstede plads vil foregå på den 11 .000 m² store nordlige del af den allerede eksisterende plads på matrikel nr. 6h Fulby By, Bjernede. Placeringen af forskellige aktiviteter fremgår af bilag 3.

...

Modtagelse

De forsorterede læs af tegl og beton aftippes ved modtagelsen i adskilte bunker til midlertidigt mellemlager.

Konstateres det ved modtagelse, at læssene består af andre materialer/affald, end det der er godkendelse til at modtage, afvises de.

...”

Den 16. december 2014 indgik Sjællands Lastvognsophug ApS ifølge det oplyste en entreprisekontrakt med byggeafdelingen i Sorø Kommune om modtagelse, oplag, neddeling og indbygning af lettere PCB-forurenede nedbrydningsmaterialer fra Frederiksberg Skole, Sorø, i form af betonmaterialer, murværk og grusmaterialer med henblik på nedstøbning under et befæstet parkeringsareal på selskabets grund. Den samlede entreprisenum var aftalt til 3.395.964 kr. ekskl. moms. Kontrakten er ikke fremlagt for retten.

Leverancerne af nedbrydningsmaterialerne skulle ifølge det oplyste finde sted i to etaper, men blev som følge af denne sag afbrudt efter leverance af den første etape, der påbegyndtes i 2015.

Det fremgår af miljømyndighedens politianmeldelse af 18. juni 2021 bl.a., at:

”...

Sorø Kommunes miljømyndighed har løbende ført tilsyn med virksomheden og dermed også betonoplaget. Myndigheden har konstateret flere ulovlige forhold, som nu anmeldes.

Det drejer sig om følgende:

1. indskærpelse af vilkår vedr. overdækning af beton,
2. indskærpelse af vilkår vedr. maksimal oplagstid, og
3. påbud om at afværge forureningsrisiko fra udlagt beton på jord.

Vilkår vedr. overdækning

Miljøgodkendelsen indeholder et vilkår - vilkår 3.2.2 - om, at beton neddelt i mindre stykker skal overdækkes.

Ved tilsyn på virksomheden den 1. juni 2016 kunne Sorø Kommune konstatere, at dette vilkår ikke var efterkommet. Dette forhold blev indskærpet hhv. den 5. juli 2016 og igen den 7. september 2016 (se bilag 2, 3 og 4). Indskærpelserne er aldrig efterkommet, og neddelt beton i mindre stykker er således aldrig blevet overdækket.

Vilkår vedr. maksimal oplagstid

Miljøgodkendelsen indeholder et vilkår - vilkår 3.2.2 - om, at beton maksimalt må ligge i oplag i 6 mdr. Efter 6 mdr. ska l betonen enten indbygges under den befæstede plads på de i godkendelsen angivne vilkår, eller bortskaffes til anden godkendt modtageanlæg.

Ved tilsyn på virksomheden den 1. juni 2016 kunne Sorø Kommune konstatere, at der lå store mængder beton i oplag, som havde ligget væsentlig længere end 6 mdr. Dette forhold blev indskærpet første gang den 7. september 2016 og igen den 21. september 2017 med en frist til 1. juni 2018 (se bilag 4 og 5). Ved tilsyn på virksomheden den 4. juni 2018 kunne miljømyndigheden konstatere, at indskærpelsen ikke er efterkommet.

Der ligger således fortsat samlet set 5.895 ton beton i oplag på virksomheden (se bilag 11 og 12).

Påbud om at afværge forureningsrisiko fra udlagt beton på jord

Ved tilsyn på virksomheden den 19. december 2017 konstaterede Sorø Kommune, at virksomheden havde påbegyndt indbygning af PCB-holdig beton (de mest neddelte fraktioner ca. 1.500 ton) (Se bilag 6 og 7). Betonmaterialerne var fyldt i den ubefæstede plads, som var klargjort hertil ved udgravning og udlægning af underliggende dræn. Materialerne var imidlertid ikke færdigindbygget i henhold til vilkårene i miljøgodkendelsen. Brokkerne lå således i det udgravede hul uden nogen form for overdækning, hvilket udgør en forureningsrisiko for jord, grundvand og overfladevand.

Efter påbegyndelse af indbygning af betonen var miljøgodkendelsen imidlertid udløbet. Derfor meddelte Sorø Kommune den 6. marts 2018 påbud (se bilag 8) om dels at

- iværksætte foranstaltninger der kan afværge potentiel forurening af jord, grundvand og overfladevand inden 28. marts 2018, og

- indbygge materialerne under befæstede plads (på nærmere definerede vilkår) eller bortskaffe dem til andet godkendt modtageanlæg senest den 1. juni 2018.

Sorø Kommune førte tilsyn med om påbuddet var efterkommet både den 3. april 2018 og igen den 4. juni 2018 (se bilag 9, 10, 11 og 12). De påbudte foranstaltninger blev ikke efterkommet.
...”

Det fremgår af brev af 5. juli 2016 fra Sorø Kommune til Sjællands Lastvognsophug ApS, at Sjællands Lastvognsophug ApS under miljøtilsynet den 1. juni 2016 afventede afklaring vedrørende det modtagne affald fra Sorø Kommune, da der var usikkerhed om koncentrationerne af forureningen i det modtagne materiale, hvorfor virksomheden ikke ville begynde at sortere, knuse eller indbygge dette modtagne materiale.

Sjællands Lastvognsophug ApS har vedrørende denne problemstilling fremlagt en oversigt over et stort antal prøver, som ifølge det oplyste er foretaget i forbindelse med Sjællands Lastvognsophug ApS' egenkontrol af nedbrydningsmaterialerne fra Frederiksberg Skole. Et stort antal af analyserne af disse, der er foretaget af Højvang Miljølaboratorium, viser væsentligt højere PCB-værdier end tilladt i miljøgodkendelsen.

Der er fortsat ikke enighed om omfanget af modtaget materiale, hvis forureningsgrad ligger over det tilladelige. Ifølge Sorø Kommune er der alene tale om en ubetydelig mængde af den samlede levering. Ifølge Sjællands Lastvognsophug ApS er der tale om store dele af de leverede nedbrydningsmaterialer.

Det er oplyst, at der på baggrund af ovennævnte verserer en voldgiftssag mellem Sorø Kommune og Sjællands Lastvognsophug ApS om, hvorvidt det materiale, der er leveret af Sorø Kommune, er konditionsmæssigt, jf. Voldgiftsnævnets sag A-9925.

Det fremgår af miljømyndighedens indskærpelse af 7. september 2016 bl.a., at:

”...
Sorø Kommune skal derfor igen bemærke, at vilkår 3.2.2 vedr. overdækning ikke er overholdt og det **indskærpes** derfor, at affaldstype 3 skal overdækkes **senest den 7. oktober 2016**. Dette dog medmindre at indbygning af materialerne påbegyndes forinden eller at materialerne bortskaffes til anden godkendt modtager jf. pkt. 3 nedenfor.
...”

Det fremgår af brev af 21. september 2017 fra miljømyndigheden i Sorø Kommune til Sjællands Lastvognsophug ApS, at det den 7. februar 2017 på baggrund af kommunens egne analyseprøver og resultater vurderedes, at de afleverede nedbrydningsmaterialer, der udgjorde første etape af leveringen, ikke overholdt de i tilladelsen afgivne krav til forureningsgrad. Sorø

Kommune traf i samme skrivelse afgørelse om på baggrund af en samlet risiko- og proportionalitets-vurdering af betonen, at denne på trods af afvigelsen fra vilkårene fastsat i miljøgodkendelsen, kunne indbygges under et befæstet areal hos Sjællands Lastvognsophug ApS, da kommunen vurderede, at afvigelsen ikke at udgjorde en øget miljørisiko og derfor havde underordnet miljømæssig betydning. Bl.a. følgende er anført i brevet:

”Afgørelse vedr. materialer fra Frederiksberg Skole - etape 1

Sorø Kommunes miljømyndighed fik den 7. februar 2017 udtaget og analyseret 10 materialeprøver på nedrevne betonmaterialer fra Frederiksberg Skole, som er leveret til Sjællands Lastvognsophug NS, Hestehavevej 4, 4180 Sorø.

Prøverne blev udtaget af miljømyndighedens rådgiver Golder Associates A/S. Materialet blev visuelt besigtiget og der blev indsamlet 10 materialefraktioner, der kunne mistænkes at indeholde PCB. Prøverne blev emballeret på stedet og transporteret til Golder, hvor overfladen på materialet blev prøvetaget og sendt til analyse hos Eurofins.

Analyserne fordeler sig således at 9 ud af de 10 prøver har et PCB-indhold under 10 mg/kg, mens 1 prøve har et PCB indhold på 41 mg/kg.

Prøve nr.	Analyseresultat
SL 1	0,36 mg/kg
SL 2	ikke påvist PCB
SL 3	0,034 mg/kg
SL 4	ikke påvist PCB
SL 5	1,4 mg/kg
SL 6	2,2 mg/kg
SL 7	0,14 mg/kg
SL 8	41 mg/kg
SL 9	0,29 mg/kg
SL 10	0,096 mg/kg

Tabell 1

Afgørelse

Sorø Kommune træffer hermed afgørelse om

- at 1 ud af 10 analyser af de leverede betonmaterialer fra 1. nedrivningsetape af Frederiksberg Skole afviger fra miljøgodkendelsens vilkår 3.2.9 vedr. overskridelse af den accepterede spidsværdi med mere end 50 % og
- at ud fra en samlet risiko- og proportionalitetsvurdering kan de leverede betonmaterialer fra 1. nedrivningsetape af Frederiksberg Skole modtages og indbygges under befæstet plads, inden for rammerne af gældende miljøgodkendelse af den 28. februar 2014 - på trods af afvigelsen fra vilkår 3.2.9 - jf. miljøbeskyttelseslovens § 68.
- at indskærpelse meddelt Sjællands Lastvognsophug A/S af den 7. september 2016 står ved magt, således:
  - at betonaffald, som har ligget i oplag i mere end 6 mdr. skal indbygges under befæstet plads snarest muligt og være påbegyndt senest ved modtagelse af yderligere materialer og afsluttet den 1. juni 2018. Alternativt skal forholdet lovliggøres ved at bortskaffe oplaget til anden godkendt

modtager snarest muligt og senest den 1. juni 2018.

- Miljømyndigheden vil med tilsyn kontrollere påbegyndelse af indbygning i løbet af oktober-november 2017 og efter den 1. juni 2018 følge op på om indskærpelserne er efterkommet.

...”

Den 8. februar 2018, hvor materialerne fra Frederiksberg Skole fortsat henlå ubehandlet hos Sjællands Lastvognsophug ApS, varslede Sorø Kommune Sjællands Lastvognsophug ApS påbud om følgende:

”...

På baggrund af ovenstående påtænker Sorø Kommune derfor at meddele påbud om at:

- **de PCB-heldige materialer, der er udlagt på det ubefæstede areal på matrikel 10c Fulby By, Bjernede ikke** må give anledning til udvaskning af PCB eller anden potentiel forurening af jord, grundvand og overfladevand. Virksomheden skal derfor iværksætte foranstaltninger der kan afværge dette snarest muligt og senest den **xx.xx.xxxx**.
- De PCB-heldige materialer, der er udlagt på ubefæstede areal på matrikel 10c Fulby By, Bjernede skal desuden senest den 1. juni 2018 indbygges på de vilkår, som er formuleret som vilkår 3.2.13 - 3.6.2 i den nu udløbne miljøgodkendelse af den 28. oktober 2014, eller fjernes og bortkaffes til godkendt modtageanlæg.

...”

Miljømyndigheden meddelte herefter den 6. marts 2018 Sjællands Lastvognsophug ApS følgende påbud:

”I forlængelse af kommunens varsel om påbud af 8. februar 2018 meddeler Sorø Kommune dig nu påbud om at:

- de PCB-heldige materialer, der er udlagt på det ubefæstede areal på matrikel 10c Fulby By, Bjernede ikke må give anledning til udvaskning af PCB eller anden potentiel forurening af jord, grundvand og overfladevand.

Virksomheden skal derfor iværksætte foranstaltninger der kan afværge dette snarest muligt og senest den 28. marts 2018.

- De PCB-heldige materialer, der er udlagt på ubefæstede areal på matrikel 10c Fulby By, Bjernede skal desuden senest den 1. juni 2018 indbygges på de vilkår, som er formuleret som vilkår 3.2.13 - 3.6.2 i den nu udløbne miljøgodkendelse af den 28. oktober 2014, eller fjernes og bortkaffes til godkendt modtageanlæg.

Påbuddet meddeles med hjemmel i Miljøbeskyttelseslovens § 69 stk. 1.”

Denne frist blev efterfølgende forlænget til den 1. juni 2018. De PCB-heldige materialer, der var udlagt på ubefæstede areal skulle desuden senest den 1. juni 2018 indbygges på de vilkår, der var formuleret i den nu udløbne miljøgodkendelse, eller fjernes og bortkaffes til godkendt modtageanlæg.

I kendelse af 1. oktober 2018 afviste Retten i Næstved Sorø Kommunes anmodning om selvhjælpshandling med henblik på, at repræsentanter fra Sorø Kommune med bistand fra politiet, der indebar bl.a., at ca. 1.500 tons nedbrydningsmateriale skulle graves op af et hul og læsses på lastbiler og at ca. 4.400 tons læsses på lastbiler og køres væk samt eventuelle støvbegrænsende foranstaltninger i forbindelse med læsningen. Det fremgår af kendelsen bl.a:

”...

Kendelse:

...

Østre Landsret har i kendelse af 20. december 2018 stadfæstet afgørelsen med følgende begrundelse:

”...

Supplerende sagsfremstilling

...

I en mail af 11. november 2016 fra Miljø- og Fødevareministeriet er det oplyst, at der ikke er et grundvandskvalitetskriterium for PCB i grundvand, og at det ikke er relevant, da stofferne ikke er særligt vandopløselige, jf. Miljøstyrelsens rapport “Evaluation of health hazards by exposure to Polychlorinated biphenyls (PCB) and proposal of a health-based quality criterion for soil. Environmental Project No. 1485, 2014.”

Sorø Kommune har oplyst, at selvhjælpshandling med overdækning er vurderet til at koste ca. 30.000 kr.

...

KENDELSE

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 87, stk. 1, at tilsynsmyndighederne uden retskendelse har adgang til bl.a. private ejendomme og lokaliteter for at udføre tilsynsopgaver eller andre opgaver efter miljøbeskyttelsesloven mv.

Af bestemmelsens stk. 2 fremgår, at adgang efter stk. 1 kræver retskendelse, hvor adgangen sker med henblik på at lade påbudte foranstaltninger udføre efter § 69 i forbindelse med undersøgelse og oprydning af forurenede jord, jf. § 83 c.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 83 c, at der ved forurenede jord forstås jord, der på grund af menneskelig påvirkning kan have skadelig virkning på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt.

Retskendelse til gennemførelse af en selvhjælpshandling i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 87, stk. 2, jf. § 69, er et tvangsindgreb, som derfor må kræve et klart hjemmelsgrundlag, og som må opfylde den almindelige proportionalitetsgrundsætning.

Endvidere må selvhjælpshandling til gennemførelse af en forpligtelse,

som det er forbundet med straf ikke at opfylde, almindeligvis anses for at være et subsidiært retsmiddel, der kan bringes i anvendelse, hvis tvangsbøder og straf ikke fører til efterkommelse af et meddelt påbud.

Landsretten finder, at der ikke efter sagens oplysninger er det tilstrækkelige grundlag for at imødekomme Sorø Kommunes begæring om retskendelse til gennemførelse af en selvhjælpshandling. Landsretten har navnlig lagt vægt på, at der ikke foreligger tilstrækkeligt sikre oplysninger om en potentiel forurening af jorden, der ikke vil kunne afværges med samtykke fra Sjællands Lastvognsophug ApS, når der er udtaget prøver af betonen, jf. den af Sjællands Lastvognsophug ApS meddelte proceserklæring.

Landsretten stadfæster med denne begrundelse byrettens afgørelse.
..."

Der er foretaget syn og skøn i anledning af voldgiftssagen mellem Sorø Kommune og Sjællands Lastvognsophug ApS. Bl.a. følgende fremgår af synsrapporten af 3. juli 2020:

"...

Svar Spørgsmål 1

Skønsmændene har ved 2 prøvetagningsdage 13/5-2020, 18/5-2020 og 18/6-2020 udtaget i alt 32 betonklodser i den store bunke beliggende hos SLO. Parterne var til stede ved al prøvetagning, og der blev dokumenteret ved både fotos og video. Der er udsendt referater fra de 3 prøvetagninger, som er kommenteret af parterne uden endelig enighed i relation til det sidste referat.

Sweco har medvirket som prøvetager, hvor prøvetagningen blev besluttet iht. landsdommer Ulla Langholz' kendelse om at prøvetagningsmetoden kunne beslattes af skønsmændene. Prøvetagningen er foretaget i henhold til A-9925-Metodebeskrivelse af prøvetagning, endelig-ver 3, vedlagt i erklæringsbilag 1.

Prøvetagningen og resultaterne af PCB analyserne foreligger i Undersøgelsesnotat prøvetagning SLO maj+juni 2020 af 01-07-2020 fra Sweco as. Skønsmændene har kvalitetssikret indholdet i rapporten. Vedlagt i erklæringsbilag 2.

Som det fremgår af notatet har prøverne været udpeget af de to parter med hver 10 prøver, og Skønsmændene har udpeget de sidste 12 steder. Udpegningen af steder fra SLO har været på specifikke betonklodser med rester af fugemateriale eller malingsrester. Fra Sorø Kommune ønskedes det alene at skønsmanden på tilfældig vis skulle udvælge 10 betonklodser fra bunken hvor SLO havde udtaget betonklodser til skønsmændenes udvælgelse.

Skønsmanden kan bekræfte at udtagningen af betonklodser inde i bunken (iht Sorø Kommunes ønske) var meget tilfældig, om end skønsmanden kiggede efter tegn på efterladt maling eller fugerester, på fremfundne betonklodser.

I henhold til vilkårene for miljøgodkendelsen, må prøverne i spidsværdier indeholde op til 10mg/kg med enkelte prøver som kan overstige med 50% altså 15mg/kg. Der er således tale om hvor meget der findes i maksimale

værdier.

Fra Miljøgodkendelsen

1. Godkendelse til at modtage og indbygge op til 18.500 m³ PCBholdigt beton med en spidsværdi målt i materialernes overflade op til 10 mg. PCB total/kg TS

Definitioner i indeværende godkendelse

Spidsværdi: Maksimalværdi i overfladen på elementerne målt i de yderste ca. 1-5 mm. for prøver der udbankes. For borekerneprøver er det maksimalværdien målt i overfladen af elementet i de yderste 1-3 mm.

3.2.9 Anvisning af PCBholdigt beton skal ske på baggrund af spidsværdier – ikke gennemsnitsprøver af hele den tilførte affaldsmængde - og prøver skal være udtaget på overfladerne⁴ af det anviste materiale inden det nedrives. 1 ud af 10 prøver må overskride den accepterede spidsværdi med 50 %.

Samlet oversigt over de fundne koncentrationer opdelt efter materialetyper:

(Se ekstrakten for skema)

Skønsmanden finder på dette grundlag, hvor der i alt er udtaget 42 prøver på 32 betonklodser, at der i spidsværdier er fundet op til 31000 mg/kg (SS2) i fugemateriale, medens der i den underliggende beton 0-5mm findes en prøve med 3000 mg/kg (SS2). I de øvrige fugematerialer er der fundet 5 prøver, som overskrider 15mg/kg, samt 3 der er 15mg/kg og derunder. I betonprøver er der fundet 2 prøver der overstiger spidsværdien på 10 mg/kg SS1,SS2. Ved afskrabning af den yderste 1mm fås en reduktion i alle 3 prøver (SS27, SS38 og SS39), på mellem 39 og >91% (se tabellen herunder), dog var den højeste reduktion under detektionsgrænsen, da den yderste 1mm var fjernet, som gør beregningen af de >91% usikker. Det bemærkes også at udgangspunktet var relativt lave værdier i fugerne (12-41mg/kg TS).

(Se ekstrakten for skema)

Det vurderes således at materialer, som udgøres af fuger overskrider vilkårene i miljøgodkendelsen, medens betonen med to undtagelser (SS1,SS2) kan overholde vilkårene. Beton med maling er ikke fundet at overskride vilkårene, undtaget prøve SS26, som kun er malingsafskrab, og dermed ikke kvalificerer prøvetagningsdybden 1-5mm.

...

Svar Spørgsmål Sorø-7f:

De leverede materialer lever for beton op til entreprisaftalen, se i øvrigt besvarelsen af spørgsmål 1 for nærmere detaljer. De rester af maling og fugematerialer, der er leveret med betonen, lever ikke op til de fastsatte leveringskrav.

...

Svar Spørgsmål Sorø-7g:

Maling og fugerester lever ikke op til kravene i entreprisaftalen.

...

Svar Spørgsmål Sorø-7h:

Det er skønsmændenes opfattelse at der er observeret rester af fuger og maling på de oplagte materialer. Det vil i praksis ikke være muligt at levere materialer der er helt fri for fuger og malingsrester. Omfanget på de leverede materialer vurderes at være indenfor det normale, dog værende til den høje

side, altså at der er relativt mange steder med fugerester."

Forklaringer

Der er afgivet forklaringer af direktør i Sjællands Lastvognsophug ApS Jørgen Jensen og miljømedarbejder Line Madsen.

Jørgen Jensen har forklaret, at:

"...

Sjællands Lastvognsophug ApS ejes af Fulby ApS, der ejes 100 % af ham. Sjællands Lastvognsophug ApS' omsætning har de seneste år været svingende som følge af Corona, men den ligger normalt på mellem 5-20 millioner. Det er en mindre virksomhed. Han blev opmærksom på nedrivningsprojektet vedrørende Frederiksberg Skole i 2011 på grund af nogle demonstrationer vedrørende skolen og dens fremtid. I november 2013 blev han ringet op af Jesper Arffmann, der havde været selskabets miljørådgiver i 12-15 år. Arffmann har et CVR, idet han ejer JA-Miljø og Plan. Arffmann fortalte, at han var blevet ringet op af Sussie Winter Larsen fra ingeniørfirmaet Balslev, der havde fået en henvendelse fra nogen i Sorø Kommune, der havde talt om, hvad de skulle gøre med det genanvendelige materiale fra nedrivningen. Sjællands Lastvognsophug ApS havde et restareal, der aldrig var blevet støbt med beton, som man måske kunne genanvende materialerne til belægning på. Der var tidligere i årene 2001-2006 blevet støbt betonbelægning på et område på 70.000 kvm, men der henstod fortsat et ufærdigt hjørne, som han havde et ønske om at befæste. Det vidste Arffmann, der også vidste, at Sorø Kommune med lys og lygte ledte efter et sted at gøre af affaldet.

Forevist ekstrakten fil 1, side 16, oversigtskort, dateret 28. oktober 2014, forklarede Jørgen Jensen, at der i alt er 80.000 kvm. Sjællands Lastvognsophug ApS har i alt 18 hektarer. Det foreviste område udgør i alt ti hektarer. Det er korrekt, at det er den blå og røde markering på kortet, der er relevant for sagen. Det røde område var befæstet med stabil, men havde ikke en uigennemtrængelig belægning. Sjællands Lastvognsophug ApS havde ikke et akut behov for at få området befæstet. Det hele udspillede sig hen over nytåret 2013-2014.

Der skulle ske noget, fordi der var taget en politisk beslutning om, at Frederiksberg Skole skulle nedrives. Han tilkendegav, at Sjællands Lastvognsophug ApS godt kunne være interesseret i at aftage noget beton fra Frederiksberg Kommune til brug for belægning af det nordøstlige afsnit. Rolf Klausen og udvalgsformand Jens Nyborg var i starten inde over drøftelserne. Den 10. marts 2014 ringede borgmesteren og spurgte, om han kunne deltage i et møde den 12. marts 2014. Han opfattede det ikke sådan, at der i drøftelserne blev skelnet mellem på den ene side, at Sjællands Lastvognsophug ApS skulle aftage betonaffald fra Sorø Kommune, og på

den side, at der skulle indgives en ansøgning om miljøgodkendelse i forbindelse hermed. For ham foregik begge dele i Sorø Kommune, og det var set med hans øjne en og samme myndighed. Borgmesteren sagde, at for at de kunne lave en aftale, skulle Sjællands Lastvognsophug ApS have en miljøgodkendelse. Han svarede hertil, at så måtte kommunen give ham en sådan.

De kom først i gang med at søge miljøgodkendelse i april eller maj 2014. Det kan godt passe, at det var den 17. maj 2014. De havde forinden ansøgt om en § 19-tilladelse, men det gik op for miljøafdelingen, at de ikke kunne nøjes med en § 19-tilladelse, idet de også skulle aftage forurenede byggeaffald fra forskellige andre projekter. Kommunen skrev derfor, at det var nødvendigt med en § 33-tilladelse. Peter Dorff Hansen var tovholder på projektet. Han ved ikke, hvem i Sorø Kommune, der betalte Sjællands Lastvogns-ophug ApS for at genanvende byggeaffaldet. Det var de samme mennesker i Sorø Kommune, der sad med det hele. Først på den anden side af sommerferien 2014 dukkede Flemming Nytofte Nielsen fra byggeafdelingen i kommunen op og meddelte, at de formelt skulle have en entreprisekontrakt. De havde forinden forhandlet om miljøgodkendelsen, som de modtog i udkast-form inden sommerferien 2014. Han gennemgik den herefter med sin far. Sjællands Lastvognsophug ApS havde fået tre uger til at byde ind, hvis de havde ændringer. Set med hans øjne, var det personen i toppen, der repræsenterede Sorø Kommune, og det var borgmesteren, som også var den, der indledningsvist havde kontakten ham. Borgmesteren sagde dengang, at for at de kunne komme videre, skulle der ligge en miljøgodkendelse, og at det var noget, som kommunen ville sørge for.

Han har drevet virksomhed i 42 år med en vis succes. Sjællands Lastvognsophug ApS har tidligere haft tre miljøgodkendelser, men de tidligere miljøgodkendelser var meget mere simple end denne. Han overlod det til Arffmann, at foretage en vurdering, når der var tale om mere komplicerede miljørelaterede problemstillinger.

Det er korrekt, at Sjællands Lastvognsophug ApS ikke klagede over miljøgodkendelsen, som de var tilfredse med. Han fik at vide af flere, at det var den første af sin art, hvor man fik lov til at genanvende bygningsaffald med et vist PCB-indhold i. Hele ideen med § 33-tilladelsen var, at Sjællands Lastvognsophug ApS også kunne modtage affald fra andre byggeprojekter. Det kunne være fra hvem som helst. Fordelen var, at han fik betaling for at tage imod det forurenede materiale. Sjællands Lastvognsophug ApS har en miljøgodkendelse fra 2003, i hvilken forbindelse de modtog halvandet års produktion fra Amagerværket. Beløbet herfor betalte udstykningen på Sjællands Lastvognsophug ApS' ejendom, der følgelig blev registreret på niveau 2 i Tingbogen. Det var Sjællands Lastvognsophug ApS også indstillet på ville ske i denne sag. Han er ikke i tvivl om, at det vil have betydning for en fremtidig køber, men det var også det, de modtog betaling for. Sjællands Lastvognsophug ApS modtog i alt 2.462.124,60 kr. for at aftage det forurenede materiale fra Frederiksberg Skole.

Sjællands Lastvognsophug ApS begyndte at modtage byggeaffaldet fra Sorø Kommune i 2015. Byggeaffaldsmaterialet viste sig imidlertid ikke at være i den renhedsgrad, som de havde tilladelse til at modtage i henhold til miljøgodkendelsen. Det blev konstateret i forbindelse med, at Arffmann og han udtog nogle prøver fra materialet. Sjællands Lastvognsophug ApS var ikke forinden i kontakt med Sorø Kommune herom, for det stod klart og tydeligt i aftalen, at Sjællands Lastvognsophug ApS selv skulle foretage en kontrol af materialet.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 28, resumé af miljøgodkendelse, dateret 28. oktober 2014, pkt. 3.2.7, forklarede Jørgen Jensen, at prøverne blev taget af Arffmann, der havde erfaring indenfor feltet med prøveudtagning. Arffmann var godkendt til at tage prøver, og han var derudover blevet brugt af Sorø Kommune i flere sammenhænge, bl.a. havde han udtaget 600 prøver fra Frederiksberg Skole før nedrivningen. De udtog prøver og fik resultaterne fra faststof analyser. De havde ikke kontakt til Sorø Kommunen inden prøveudtagningen. Det var Arffmann, der udtog prøverne. Der var fuger på noget af det materiale, virksomheden modtog. Han kan ikke sige noget om, hvorvidt der var fuger på det materiale, de udtog prøver fra. De afleverede egenkontrolrapporter til Sorø Kommune tilbage i juni måned 2015, hvor det blev klart beskrevet, hvordan Arffmann foretog kontrollen. Der stod, at den ene af prøverne var en blandprøve af 20 små betonskaller kaldet "chunks". De blev sendt til Højvang Miljølaboratorium. En af gennemsnitsprøverne havde et gennemsnit på 47 pr. milligram. Der kunne derfor meget vel have været fuger i.

Sjællands Lastvognsophug ApS vejede materialet af ved modtagelsen. Herefter kørte lastbilen ned bagerst på pladsen og læssede af, hvorefter den igen kørte op og vejede tom. Dernæst kørte lastbilen op på skolen igen, hvor den hentede et nyt læs. Han kiggede på det, de modtog, og det så umiddelbart tilforladeligt ud. Det er ikke muligt at se eller lugte PCB, der kun kan konstateres ved prøver. Tre uger efter de modtog de første læs, kom Flemming Nytofte Nielsen og Morten Løjmand ud på pladsen. De kontrollerede sammen med ham det, der var modtaget. Det fandt sted primo marts 2015.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 28, resumé af miljøgodkendelse, dateret 28. oktober 2014, pkt. 3.2.12, forklarede Jørgen Jensen, at han ikke til at starte med kunne se, om der kom fuger med. Han så bare en hel dyng af betonbrokker. Han ville skulle gå helt ned i detaljen, børste støv af og rengøre, for at kunne se det. De så det først efter en periode, hvor det havde regnet, og støvet fra aflæsningen havde lagt sig og var skyllet væk af regnen. Da Nielsen og Løjmand var der, spurgte han ind til tjærestoffet på betonelementerne. Tjæren sad og klæbede, hvor tagpappet havde siddet. Det kunne man tydeligt se. Løjmand sagde, at det måtte det godt, ellers ville det ikke være blevet kørt ud til Sjællands Lastvognsophug ApS. Efter tre timer fik han en mail

om, at Løjmand var blevet i tvivl, så han havde sendt sagen til miljøudvalget. Derefter stoppede det hele, og Sjællands Lastvognsophug ApS modtog ikke mere beton i otte-ti dage. De begyndte at regne på, hvor meget tjærekomponenterne udgjorde. Efter ti dage fik han en mail om, at han bare kunne se bort fra tjæren. Det var hans opfattelse, at de ved modtagelsen af betonen fra Frederiksberg Skole blot skulle kontrollere betonen visuelt, idet der allerede forinden var foregået en kontrol på skolen i forbindelse med nedrivningen. De udtog prøver to gange i april måned 2015 og en gang i juni måned 2015 efter et møde med Løjmand.

Sjællands Lastvognsophug ApS efterkom ikke indskærpelsen om overdækning eller afhænde byggeaffaldet, fordi Sorø Kommune ikke ville forholde sig til de udtagne prøver. Byggeaffaldet var kommunens ansvar. Han havde da på baggrund af de foretagne prøver gjort kommunen bekendt med, at betingelserne i miljøgodkendelsen ikke var opfyldt. Sorø Kommune skulle derfor hjælpe ham med at sikre, at miljøgodkendelsen blev overholdt, og kommunen skulle forholde sig til, at de havde leveret noget byggeaffald af en anden renhedsgrad end det aftalte. Byggeaffaldet var ikke konditionsmæssigt leveret, når der var mere gift i end forudsat og betinget ifølge miljøgodkendelsen. Han deltog i tre møder med kommunen, hvor han og Arffmann på vegne af Sjællands Lastvognsophug ApS fremlagde problematikken og bad om en afklaring. Borgmesteren, udvalgsformanden, Løjmand og Hansen deltog også i møderne. På et møde på Rådhuset den 26. juni 2015, sagde Hansen, at han ikke vidste, hvad han skulle gøre. Virksomheden skulle derfor sende et forslag til kommunen med en løsningsmodel. Den 3. juli 2015 kom han og Arffmann med tre skriftlige løsningsforslag. Kommunen kunne dispensere, de kunne lave et tillæg til miljøgodkendelsen, så den blev rummelig op til 50 milligram, eller de kunne køre betonen væk. På samme møde udbad han og Arffmann sig alle de analyseresultater, der var taget vedrørende materialet i forbindelse med nedrivningen af skolen.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 67, afgørelse vedrørende materialer fra Frederiksberg Skole – etape 1, dateret 21. september 2017, forklarede Jørgen Jensen, at man ikke i afgørelsen tog hensyn til de forslag, som han og Arffmann var kommet med. Sjællands Lastvognsophug ApS ville ikke have affaldet, uden at Sorø Kommune tog ansvar for det, for det var møgbeskidt.

Sjællands Lastvognsophug ApS modtog byggeaffald fra flere forskellige virksomheder. De modtog bl.a. 124 tons fra en virksomhed, der stod for nedrivningen af en svømmehal i Holbæk. De modtog også 11 tons byggeaffald indeholdende PCB fra Novo Nordisk i Kalundborg. De havde ikke problemer med at aftage nok byggeaffald andre steder fra, for at kunne støbe belægning på det resterende areal.

Adspurgt af forsvareren forklarede Jørgen Jensen, at Arffmann den 21. april 2015 udtog to prøver, som blev analyseret på Højvang Miljølaboratorium. Det var det miljølaboratorium, som lå tættest på. Højvang havde på davæ-

rende tidspunkt analyseret 600 prøver fra Frederiksberg Skole før nedrivningen. Han havde ikke kontakt med nogen fra kommunen om, hvad resultaterne viste, da de kom retur. Arffmann sagde, at bland-prøven viste 28 milligram, og den måtte højst indeholde 10 milligram. Det var derfor, de tog tre prøver ugen efter, der også blev analyseret af Højvang Miljølaboratorium. Da prøveresultaterne kom tilbage, ringede han til Løjmand, der sagde, at det måtte de kigge på. Den 10. juni 2015 holdt de et møde med Løjmand på virksomheden. Først kiggede de på resultaterne fra prøverne, der ikke så gode ud. Derefter var ude og kigge på bunkerne. Løjmand sagde i forbindelse hermed: "Den er rivende gal. Jeg kører hjem på kommunkontoret, og så må vi finde en pragmatisk løsning". Fra foråret 2015 til 2017 tog Arffmann og han prøver på brokkerne syv gange. Prøveserie 5 bestod af fem fugeprøver og fem betonprøver. Det var prøver, som virksomheden lavede for egen regning, fordi kommunen ikke ønskede at foretage sig noget.

Sjællands Lastvognsophug ApS' primære aktivitet var køb og salg af brugte lastbiler. De købte lastbilerne og solgte dem enten hele eller som reservedele. Derudover beskæftigede virksomheden sig med køb og salg af skrot, herunder købte Sjællands Lastvognsophug ApS i begyndelsen af 90'erne nogle gamle transformatorer af Sorø Kommune.

I 2014 strammede Sorø Kommune kravene til genanvendelsen. Først skulle de overstøbe betonen med 15 cm, men derefter krævede kommunen 20 cm ekstra beton, hvori der var indlagt en bentonitmembran for at sikre betonen. Det var ikke til forhandling.

De første læs kom på Hockerups egne biler. Derefter satte Sorø Kommune fremmede vognmænd på. Sjællands Lastvognsophug ApS havde intet med nedrivningen eller transporten at gøre. Han havde ikke set prøveresultater fra Frederiksberg Skole, før affaldet blev leveret til ham. De så aldrig tilstandsrapporter eller udskrifter af prøverne fra Frederiksberg Skole. Disse skulle de have haft løbende i forbindelse med, at materialerne kom, men de fik dem ikke og stolede på kommunen, hvorfor de ikke gjorde mere ud af det. De så få prøveresultater, der blev tilsendt dem i første halvdel af august 2015. Det var to måneder efter, de modtog det sidste læs brokker fra kommunen. Borgmesteren var forbavset over, at det ikke var blevet fulgt til dørs løbende, og det endte med, at borgmesteren gav instruks om, at det, Arffmann udbad sig, skulle sendes.

Sjællands Lastvognsophug ApS havde engageret en entreprenør til at foretage nedstøbningen på grunden, da de blev bekendt med, at betonaffaldet var mere forurennet med PBC end aftalt. Det var Niels Trap og Maria Ekblad fra Golder Associates, der var ude hos Sjællands Lastvognsophug ApS for at tage prøver. Madsen og Lone Nielsen fra kommunen kom i februar 2017. Ugen forinden, den 3. februar 2017, havde han og Arffmann også selv udtaget prøver, da han blev opmærksom på, at Golder Associates og kommunen ville komme den 7. februar 2017. Prøven viste 120.000

milligram. Betonen ved siden af fugen viste 84 milligram. Det var farligt affald. Han bad specifikt Golder Associates om at udtage prøver fra den specifikke fuge. Trap og Ekblad havde imidlertid fået at vide hjemmefra, at de ikke måtte tage fugeprøver, hvorfor det blev pure afvist. Hen over efteråret 2015 kontaktede han sin husadvokat fra Advodan, som udfærdigede et advokatnotat, som blev afleveret til kommunen. Han kontaktede i forbindelse hermed Jens Nygaard, der ikke ville modtage notatet. Han lagde det derfor i postkassen, da han gik.

Den 16. marts 2016 blev det meddelt Sjællands Lastvognsophug ApS, at der skulle tages prøver af al indkommen beton, bortset for den fra Sorø Kommune. På baggrund af brevet anbefalede Advodan dem at kontakte advokat Håkun Djurhuus, der ved brev af 17. juni 2016 til Sorø Kommune opfordrede kommunen til at deltage i et møde. Borgmesteren svarede den 30. juni 2016, at der ikke var grundlag for et møde. Der blev derfor ikke holdt møde. Det var første gang, han hørte om syn og skøn.

Den 7. maj 2018 bad Sjællands Lastvognsophug ApS Sorø Kommune om at hente brokkerne. Syn -og skønsrapporten blev berigtiget to gange. Sjællands Lastvognsophug ApS modtog et brev fra kommunen om, at de ville have en plan for, hvornår materialerne ville blive kørt bort. Madsen var på opfølgende tilsyn den 23. august 2021 i år.

Den 31. juli 2018 skrev advokat Håkun Djurhuus til Sorø Kommune, at kommunen var velkommen til selv at overdække materialerne. De penge Sjællands Lastvognsophug ApS fik for at tage imod byggeaffaldet er mindre end de udgifter, han har haft derved. Den 16. september 2021 skrev han til trods herfor til Sorø Kommune, at kommunen naturligvis skulle have deres penge tilbage, når Sjællands Lastvognsophug ApS afviste at modtage byggeaffaldet, men at de først skulle have gjort mellemværendet op. Det kostede 40 kr. pr. ton om måneden at have byggeaffaldet liggende. Den civile retlige del herom er stadig uafklaret. Hele Sjællands Lastvognsophug ApS' byggeprojekt for 2014 og 2015 er grundstødt.

Adspurgt påny af anklageren forklarede Jørgen Jensen, at al den plads, som materialerne har optaget, har Sjællands Lastvognsophug ApS ikke kunne bruge til noget andet. Derudover har Sjællands Lastvognsophug ApS haft udgifter til prøver og til syn og skøn. Sjællands Lastvognsophug ApS har tabt penge ved at have Sorø Kommunes byggeaffald liggende på pladsen.

Brokkerne kunne ikke uden videre dækkes over, fordi de blev leveret med jernstænger i. Der skulle derfor bygges et tag over, fordi en presenning ville blive revet i stykker. Sorø Kommune tilbød at gøre det for 30.000 kr., hvilket de var velkomne til."

Miljømedarbejder Line Madsen har som vidne forklaret, at:

"...

hun har arbejdet i Sorø Kommune siden sammenlægningen i forbindelse med kommunalreformen i 2007 frem til den 1. september i år, hvor hun blev ansat i Faxe Kommune. Hun blev færdig-uddannet som miljøplanlægger med speciale i Økotoksikologi fra Roskilde Universitet i 2005, hvorefter hun blev ansat i Dianalund Kommune som miljøsagsbehandler. Hun har siden arbejdet som miljøsagsbehandler i kom-munalt regi. Hun har ikke kun siddet med bygge- og anlægsaffald, men har siden affaldsbekendtgørelsen fra 2012 – hvorefter der skulle ske en kortlægning af bl.a. PCB – behandlet en del af denne type sager. Hun var igennem flere år sagsbehandler på sagen vedrørende tiltalte. Hun forsøgte at samle trådene og deltog med sin daværende chef og kollegaerne i drøftelser med tiltalte. Hun har også efterfølgende ført tilsyn med tiltalte. Hendes daværende chef, Peter Dorff Hansen, var teamleder for Natur og Miljø, som er en del af Center for Teknik, Miljø og Drift. Peter Dorff Hansen arbejder heller ikke længere i Sorø Kommune. Han var ikke chef for byggeafdelingen. Det har han ikke været på noget tidspunkt. Peter Dorff Hansen refererede til centerchefen, Morten Olesen, der var chef for Natur, Plan og Miljø. Der tilsvarende en chef for byggeafdelingen, som også refererede til Morten Olesen. Hun var endvidere tilsynsmyndighed for miljøgodkendelsen og Sjællands Lastvognsophug ApS' aktiviteter i øvrigt.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 104-105, rapport "Vedr. dokumentlister Sorø Kommune", dateret 27. september 2018, forklarede vidnet, at hun var inde over processen. Dog ikke hele vejen. Hun kom ind i sagen i marts eller april 2014. Hun var derfor ikke inde over sagsbehandlingen i forbindelse med 4§ 19-ansøgningen i 2013.

Miljøafdelingen er anvisningsmyndighed på bortskaffelse af affald fra nedbrydningsprojekter. De havde behov for oplysninger til brug for klassificeringen af affaldet til korrekt bortskaffelse, og hun bad derfor om bemærkninger og oplysninger løbende, så de havde et fyldestgørende grundlag herfor. Affaldet skulle sorteres og klassificeres efter, om det var rent eller forurenet. Det affald der kunne genanvendes, skulle de ikke anvise en plads til. Selvom de ikke skulle anvise ufarligt materiale, så skulle det dokumenteres, at materialet var bortskaffet korrekt. Det affald, der var farligt, skulle de anvise en plads til. De skulle anvise, til hvilket anlæg det farlige affald skulle afhændes.

Miljøbeskyttelseslovens § 19 har til formål at beskytte jord og grundvand. Bestemmelsen bruges til tilladelser til oplag af forurenende affald og indeholder vilkår til beskyttelse af jord og grundvand. Bestemmelsen vedrører tilladelse til et kendt oplag med en kendt mængde. Miljøbeskyttelseslovens § 33 er mere generel og vedrører tilladelse til affaldsoplag fra flere forskellige byggepladser. I den konkrete sag havde tiltalte søgt om tilladelse til et større parkeringsanlæg, hvor der var behov for 18.500 tons beton fra forskellige byggeprojekter. Det var både fra Frederiksberg Skole og fra andre projekter. Sorø Kommune modtog en ansøgning fra tiltalte herom, og de fik i

forbindelse hermed et oplæg fra virksomheden, som hun var med til at drøfte. Det var virksomheden selv, der beskrev, hvad de ønskede miljøgodkendelsen til, herunder hvilket byggeaffald, de ønskede tilladelse til at modtage. Det var en proces, hvor der var kommunikation mellem vidnets afdeling og virksomheden. Der var ikke et samarbejde mellem miljøafdelingen og byggeafdelingen i forbindelse hermed, men de holdt byggeafdelingen i egenskab af bygherre orienteret om, at der var en miljøgodkendelsesproces i gang. Hun er ikke klar over, hvornår entreprise-kontrakten mellem byggeafdelingen og tiltalte blev indgået. Hendes kontakt med tiltalte gik gennem ejeren, Jørgen Jensen, og tiltaltes rådgiver, Jesper Arffmann. Hun kendte Jørgen Jensen og Jesper Arffmann fra tidligere, fordi hun også var tilsynsmyndighed på selve virksomheden. Hun kendte også Jesper Arffmann, da han tidligere var rådgiver for Dansk Miljørådgivning.

Sjællands Lastvognsophug ApS havde et ubefæstet areal. Der var ikke beton eller asfaltunderlag på arealet. Virksomheden ville gerne befæste arealet ved at modtage lettere forurenede beton, som de kunne anvende til bærelag. Der skulle være vilkår om, hvordan det forurenede materiale blev håndteret. Der var en risikovurdering, der lå til grund for tilladelsen. Det var Miljømyndighedens ansvar at fastsætte en forsvarlig grænseværdi for PCB. Op til 10 milligram PCB pr. kilo var det, miljøafdelingen vurderede at kunne stå inde for, uden at det gav anledning til forurening af omgivelserne. Vilkåret om en buffer for afvigelser blev lavet, fordi de vidste, at teori og praksis kunne afvige i en nedrivningsproces. Det blev drøftet med virksomheden og det var der forståelse for. De drøftede også, hvordan bufferen skulle komme til udtryk. Afvigelsen var en buffer ud over de 10 milligram. Den gik op til 50 %, hvilket vil sige i alt 15 milligram.

PCB findes typisk i fugemateriale, samlinger og i maling. Det kan også findes i andre overflader. I gamle lysstofarmaturer var der f.eks. også PCB-holdig væske, der fordamper og derved trænger ind i bygninger, dvs. beton mv. Det kunne forurene en hel bygning. PCB forbedrer fugematerialets kvalitet og blev derfor hyppigt brugt tidligere. Fugerne og et stykke beton op til i relevant omfang skulle derfor fjernes fra betonelementerne fra Frederiksberg Skole, før betonen blev kørt hen til Sjællands Lastvognsophug ApS. Hun ved ikke, om godkendelse indeholdt et specifikt vilkår om fuger. Den var tiltænkt beton, og det var ikke meningen, at Sjællands Lastvognsophug ApS skulle modtage andet end beton. Nedrivningslæs kunne godt være en blanding af alt muligt. Det er modtagende virksomheds pligt at afvise straks eller opbevare materialet som farligt affald, også hvis der modtages farligt affald udover miljøgodkendelsen.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 48, resumé af miljøgodkendelse, dateret 28. oktober 2014:

”Sorø Kommune har fået foretaget udvaskningstest - med udgangspunkt i PCB kortlægning for bygningen - af materialer fra

dette byggeri. Udvaskningstestene anses som essentielle i forhold til den samlede risikovurderingen af nyttiggørelse af det lettere forurenede beton.

Der er foretaget følgende test:

- I alt 3 x kolonnetests PCB - uden maling ...
- 1 x batch-test med maling, ...
- 4 x Faststofanalyser - 3 x PCB7 og 1 i faststof ...”

forklarede vidnet, at virksomheden ikke var involveret i den pågældende prøveudtagning og udvaskningstest. Bygherre var leverandør, og miljøafdelingen fortalte i den egenskab byggeafdelingen, hvad de ville have undersøgt. Det var byggeafdelingens beton. Hun foretog en risikovurdering i forbindelse med godkendelsen. Det var miljømyndigheden, der udstak, hvilke ricisi, der skulle afdækkes. De udtog ikke selv udvaskningstestene. Disse blev udført af Golder Associates. De ville gerne have et ”worst case” scenarie i forhold til, hvor PCB-holdig betonen var. Borgmesteren var ikke inde over arbejdet i miljømyndigheden eller i forbindelse med prøveudtagelserne. Hun blev ikke bedt om at udføre opgaver af borgmesteren. Arffmann var ikke en del af udtagelsen af prøverne. Der blev ikke gjort forskel på det materiale, som Sjællands Lastvognsophug ApS måtte modtage fra Frederiksberg Skole i forhold til det materiale, Sjællands Lastvognsophug ApS måtte modtage fra øvrige leverandører.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 28, resumé af miljøgodkendelse, dateret 28. oktober 2014, pkt. 3.2.7, forklarede vidnet, at når Sjællands Lastvognsophug ApS modtog et parti beton, skulle der udtages en faststofanalyse, som der skulle laves en udvaskningstest på. På daværende tidspunkt var der ikke akkrediterede prøvemethoder, hvorfor miljømyndigheden stillede vilkår om, at hjemkommunen og tilsynsmyndigheden sagde god for måden, det blev gjort på. Hun husker ikke, at dette gav anledning til spørgsmål. Der var en drøftelse om, hvorvidt det skulle være en mulighed, at testene blev foretaget forud for modtagelsen. De drøftede, at det også kunne ske efter. Det var ikke i alle nedrivningsprojekter, de lavede udvaskningstests på materialer. Sorø Kommune var i den konkrete sag både oprindelseskommune og tilsynskommune.

Allerede i foråret 2015 konstaterede de, at Sjællands Lastvognsophug ApS begyndte at få tilført materialer. Det fulgte vidnet op på i sommeren 2016. De observerede, at der var modtaget en masse beton, og at der var kommet mere til, siden de sidst var på pladsen. Der var stillet et vilkår i miljøgodkendelsen om, at de små dele af betonelementerne skulle overdækkes. Betonen blev delt op i fraktioner, fordi nedrivningen foregik på flere forskellige måder, og der kunne derfor komme forskellige størrelser beton. Alt under 0,5 gange 0,5 meter skulle ifølge miljøgodkendelsen skulle være overdækket. Dette skyldtes, at der ved små stykker beton kunne ske en større spredning

af PCB. Ved helt fint materiale skete der en endnu større spredning af PCB. Det fint nedbrudte beton skulle derfor overdækkes. Der var også et vilkår om maksimalt oplag og maksimal oplagstid på et halvt år. Betonen måtte ikke ligge frit eksponeret for vind og vejr. Vidnet konstaterede ved tilsynet i sommeren 2016, at der ikke var påbegyndt anlægsarbejde af pladsen, og at de små stykker beton ikke var overdækket.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 26, resumé af miljøgodkendelse, dateret 28. oktober 2014, forklarede vidnet, at det, hun har beskrevet, er gengivet i skemaet. Det er drøftet med virksomheden forinden. Sjællands Lastvognsophug ApS har haft udkastet til høring. Der var ikke noget på pladsen, der var overdækket eller påbegyndt indbygget. En stor del af betonmaterialet havde da ligget utildækket i over et år. Det var en overtrædelse af miljøgodkendelsen. De havde derfor en drøftelse med virksomheden i forbindelse hermed.

Hun var bekendt med, at der havde været en korrespondance i et års tid mellem bygherre og tiltalte, som miljømyndigheden også havde været involveret i. Virksomheden mente ikke, at betonen var konditionsræssig, og derfor ikke var omfattet af miljøgodkendelsen. Hun var inde over problemstillingen, fordi virksomheden forespurgte, om miljøgodkendelsen kunne ændres fra 10 milligram pr. kilo til 50 milligram pr. kilo. Allerede i efter sommeren 2015 havde virksomheden udtaget egne analyser og forespurgt, om der var en mulighed for at ændre godkendelsen. Det vurderede hun ikke, da det ikke var miljømæssigt forsvarligt. 10 milligram var det højeste niveau, der var forsvarligt uden en risiko for drikkevandet. De kunne den gang godt have givet tilladelse til mere, hvis de havde vurderet, at det var miljømæssigt forsvarligt. Det var en konkret vurdering. Miljømyndigheden var derudover bekendt med, at der i nær fremtid ville blive fastsat en national grænse på 2 milligram PCB pr. kilo, da de havde fået udkast til en lovændring herom i høring fra Miljøstyrelsen. Hun var ikke involveret i virksomhedens prøveudtagninger eller metoden hertil. Hun overværede heller ikke prøveudtagningerne, og miljømyndigheden blev ikke på anden måde inddraget heri. Hun er bekendt med resultaterne, da de blev orienteret om de første resultater i 2015 i en prøvetagningsrapport. Resultaterne kom bag på hende. Nogle af prøverne var blandprøver, og andre var maksimalværdier. Det var virksomhedens rådgiver, der havde udtaget prøverne. Hun fik under et efterfølgende tilsyn forevist prøveudtagningsstederne. Man kan godt se forskel på, om prøven udtages fra beton eller en fuger. Det er forholdsvist tydeligt. Det er ikke retvisende at tage prøver fra fuger, hvis man skal vurdere, om betonen er i overensstemmelse med miljøgodkendelsen. Sjællands Lastvognsophug ApS kunne godt have afvist at modtage fuger. Virksomheden skulle i så fald tage fat i leverandøren af affaldet og tale sig til rette med dem i forhold til, hvad der så skulle ske med affaldet. Sjællands Lastvognsophug ApS var ansvarlig for at afvise affald, som de ikke havde tilladelse til at modtage. Der var et vilkår i miljøgodkendelsen om, hvordan farligt affald skulle opbevares indtil bortskaffelse. I fuger fra nyere byggeri

kan der sagtens være fuger uden PCB, så fuger er ikke nødvendigvis farligt affald.

Der var højere niveauer af PCB i prøver direkte fra fugerne. PCB i betonen var formentlig en afsmitning fra fugerne. Arffmann havde arbejdet for et firma, der var en del af kortlægningsprocessen på Frederiksbergs Skole, så han kendte skolen indgående. Arffmann var ansat for en rådgiver, der var underrådgiver til kommunens bygherres rådgiver. Det må efter hendes vurdering have stået tiltalte klart, at Arffmann ikke repræsenterede kommunen.

Første indskærpelse kom ved et tilsyn i 2016. Miljømyndigheden tog til efterretning, at der var problemer, men det ændrede ikke på, at der var vilkår i miljøgodkendelsen, som af hensyn til miljøet skulle overholdes. De fulgte op på med et tilsyn i december 2016. I forbindelse med tilsynet udleverede virksomheden yderligere analyser. Det betød, at kommunen stod i den situation, at virksomheden havde tilvejebragt yderligere analyser. Der var ikke overensstemmelse mellem dem, så de prøvede at afsøge tvisten og uoverensstemmelsen. De skulle træffe en afgørelse, og de kunne ikke ignorere, at virksomheden havde tilvejebragt analyser. Miljømyndigheden valgte, at de selv ville tage et sæt analyser med en rådgiver. De foreslog en rådgiver, som virksomheden også nikkede til. Der var enighed om, at det var Golder Associates, der skulle udtage prøverne. Miljømyndigheden, Jensen og Arffmann deltog i prøveudtagningen. De bestemte i fællesskab, hvor prøverne skulle udtages. Tiltalte udpegede selv halvdelen af de steder, hvorfra prøverne blev udtaget. Der blev også udtaget prøver fra nogle af de steder, hvor tiltalte tidligere selv havde taget analyseprøver. Jensen og Arffmann udpegede stederne fra dem, og de kunne se, at blokkene i forvejen var markeret med spraydåser. De sendte prøvetagningsrapporten i høring hos Sorø kommune, bygherre, bygherrerådgiver og virksomheden. De drøftede internt, om der var et problem. Det var miljømyndigheden, der drøftede det. De modtog ingen instruktioner fra borgmesteren eller byggeafdelingen.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 67, afgørelse vedr. materialer fra Frederiksberg Skole – etape 1, dateret 21. september 2017, forklarede vidnet, at der foregik en længere partshøringsproces op mod afgørelsen. Tiltalte var da repræsenteret af en ny advokat, der skulle ind i sagen. Tiltaltes advokat gjorde indsigelse i forhold til kommunens kompetence, og gjorde gældende at vurderingen skulle foretages ud fra en samlet betragtning af alle de prøver, der var udtaget af betonen. Hermed mente man også de prøver, miljømyndigheden ikke havde været en del af. De valgte at fastholde afgørelsen. De ti analyser var udtaget på overflader, hvor de forventede at finde mest PCB i. De ville have et "worst case" scenarie. Virksomheden mente, at de havde modtaget elementer, der ikke var afrenset ordentligt, og var derfor med til at anvise de flader, som de udtog prøverne fra. Analyserne lå i lave niveauer. En enkelt af de ti prøver lå på 41 milligram pr. kilo, men de vurderede, at afvigelsen var af underordnet miljømæssig betydning ud fra en

samlet betragtning, da de øvrige prøver lå meget lavt. Der var krav om membran og drænlag samt kvaliteten af den overliggende beton. Byggeafdelingen blandede sig ikke i hendes afgørelse.

Hun kender ikke baggrunden for tiltaltes indsigelser og har svært ved at forstå motivationen bag. Indsigelserne var måske et ønske fra virksomheden om generelt at opnå en højere PCB-grænseværdi i miljøgodkendelsen med henblik på at kunne modtage mere forurenet byggeaffald fra andre leverandører. Tiltalte havde tidligt i forløbet tilkebedegivet, at det var svært at leve op til en grænseværdi på 10 milligram i forhold til de 50 milligram, som var den øvre grænse, kommunen havde hjemmel til at tillade. Det er dog kun et gæt fra vidnets side, da hun som sagt ikke kender tiltaltes motivation for indsigelserne. Tiltalte kunne med godkendelse fra miljømyndigheden have anvendt den omhandlede beton til anlæggelse af parkeringsanlægget og havde i dette omfang fået medhold i deres ansøgning. Afgørelsen vedrørte det byggeaffald, tiltalte havde modtaget på daværende tidspunkt, hvilket var et oplæg fra Frederiksberg Skole og to mindre partier fra andre steder. Miljømyndigheden i Sorø Kommune var ”firstmovere” i forhold til at genanvende PCB-holdig beton.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 25, resumé af miljøgodkendelse, dateret 28. oktober 2014, pkt. 3.1.4, forklarede vidnet, at hun ikke var underrettet om virksomhedens indstilling. Hvis en virksomhed eller en aktivitet er ophørt, skal de som tilsynsmyndighed sikre, at det er afsluttet korrekt. Der var en miljømæssig begrundelse for, at der blev stillet de vilkår, der gjorde. Hun var på pladsen i 2015, da Sjællands Lastvognsophug ApS startede med at modtage materialer, og så var hun der igen et år efter. Miljømyndigheden kunne have politianmeldt virksomheden tidligere. Miljøgodkendelsen var tidsbegrænset til tre år. Tiltalte begyndte aldrig at indbygge nogen af materialerne, herunder de mindre stykker beton, der skulle have været overdækket, før miljøgodkendelsen udløb. Betonbrokkerne lå på bar jord og var aldrig færdigbygget. Miljømyndigheden meddelte derfor tiltalte et påbud om at få dem færdigindbygget eller bortskaffet. De varslede samtidig med politianmeldelsen i 2018 en selvhjælpshandling, fordi der på det tidspunkt havde været et langstrakt forløb. Der var ikke fremdrift eller vilje fra virksomhedens side. Der var ikke en akut risiko for forurening, men der var eksponeringsrisiko over tid. Sagen blev indbragt for byretten og derefter landsretten. Miljømyndigheden tabte sagen og var derfor afskåret fra at foretage en selvhjælpshandling. Sorø Kommune har gjort, hvad de kunne for at afhjælpe sagen, og Miljømyndigheden kan ikke komme videre, hvis der ikke bliver afsagt en fældende dom i denne sag. Der er nu det dilemma, at tiltalte ikke længere har en miljøgodkendelse og ikke længere vil kunne få en, da der nu gælder en lovfæstet national grænse på 2 milligram pr. kilo. Sorø Kommune har derfor ikke hjemmel til at forny miljøgodkendelsen. Lige nu er den eneste mulighed at bortskaffe betonen til et andet godkendt anlæg.

Adspurgt af forsvareren forklarede vidnet, at hun er ansat i miljømyn-

digheden. Entreprisen hører under byggeafdelingen. Hun refererede til Peter Dorff Hansen, der var teamleder for Natur og Miljø. Centerchefen Morten Olesen var også centerchef for byggeafdelingen og havde en ansat under sig fra byggeafdelingen på samme niveau som Dorff Hansen, senest Thomas Nyborg.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 217, resume med oversigt over alle prøver udarbejdet af Jørgen Jensen, forklarede vidnet, at miljømyndigheden ikke havde bedt om prøver i juni 2015. Hun blev gjort bekendt med resultatet af prøverne af Jørgen Jensen. Hun er løbende blevet orienteret om resultatet af de prøver, Sjællands Lastvognsophug ApS selv tog. Hun kan ikke huske, hvilket laboratorium Sjællands Lastvognsophug ApS brugte.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 223, analyserapport, dateret 24. juni 2015, forklarede vidnet, at hun kender Højvang Miljølaboratorium. Det er det miljølaboratorium, der har lavet alle tiltaltes analyser. Kommunen bruger det samme miljølaboratorium.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 206, mailkorrespondance, forklarede vidnet, at "mool@soroe.dk" er Morten Olesen. "linn@soroe.dk" er vidnet. Hun henlede i korrespondancen bygherres opmærksomhed på, at rette modtager var Sjællands Lastvognsophug ApS ved Jørgen Jensen.

Foreholdt ekstrakten fil 1, side 20, resumé af miljøgodkendelse, dateret 28. oktober 2014, forklarede vidnet, at en spidsværdi er en maksimalværdi. Det er det modsatte af en gennemsnitsværdi. Det er korrekt, at en ud af ti prøver kunne indeholde maksimalt 15 milligram pr. kilo.

Foreholdt samme rapport, side 27:

"For hver 1000 m³ tilført lettere forurenede beton, skal der udtages repræsentative prøver.."

forklarede vidnet, at en repræsentativ prøve er en prøve, der er sigende for det samlede parti eller en del af dette.

Nedrivningen af skolen blev påbegyndt i starten af 2015. Som miljømyndighed var de tilsynsførende, fordi de også var affaldsmyndighed. Under etape 1 var hun derude en enkelt eller to gange. I 2015 var vidnet hos Sjællands Lastvognsophug ApS som tilsynsmyndighed. Hun var der to gange i løbet af foråret 2015. Hun mener ikke, at hun var til stede, mens der blev læst af. Hun tog noter i forbindelse med besøgene. Hun besigtigede det, der var blevet læst af. Hvis man var gået i dybden, kunne man nok godt have set eventuelle fuger. Det var i 2015, hun foretog besigtigelsen. Hun overvejede ikke at tage en prøve.

Der står ikke noget om, hvem der skal udtage repræsentative prøver. Vil-

kåret herom er stillet i forhold til, at der skal foreligge dokumentation forud for, at virksomheden må bearbejde prøverne. Det er vigtigt, at dokumentationen foreligger, da den er en garanti for, at der ikke bliver knust noget, der ikke lever op til miljøgodkendelsen. Hun husker ikke, at de drøftede prøver i 2015. De forventede ikke at Jensen selv udtog prøver. Hun tror ikke, at der blev taget prøver efter nedrivningen. Der blev lavet kontrolprogrammer efter afrensningen på de stående bygninger. De skulle verificere afrensningen. Det var L. H. Hockerup, der rev skolen ned. Hun var som repræsentant for miljømyndigheden og affaldsmyndigheden også i løbende kontakt med dem.

Foreholdt fil 4, side 47, tilsynsnotet, dateret 11. marts 2015, forklarede vidnet, at Balslev var bygherres rådgiver. Hun havde også kontakt med Balslev i forbindelse med nedrivningen, fordi miljømyndigheden meddelte vilkår i forhold til, hvordan nedrivningen skulle foregå, herunder vedrørende støj, støv og det ydre miljø samt håndtering og bortskaffelse af affaldet. Hockerups godkendelse angav, under hvilke forhold fugerne skulle skrubes af, og hvordan fugerne skulle opbevares efter afrensning. Fugerne blev bortskaffet som farligt affald til Fortum Waste Solution, der før hed Kommune Kemi. Fortum Waste Solution håndterer farligt affald fra hele landet. Hun husker det ikke, men gætter på, at en del af vilkårene for nedrivningen var, at der skulle være procesbeskrivelser over, hvordan nedrivningen skulle foregå. Procesbeskrivelserne ville ikke indeholde kriterier for, hvad de skulle gøre med fugerne. Det fremgik af godkendelsen.

Hun havde ikke direkte kontakt til Søren Gamborg Jensen eller John Rasmussen.

Foreholdt fil 4, side 50, tilsynsnotat, dateret 14. april 2015, forklarede vidnet, at hun ikke husker notatet. En renhedsprøve er den type prøve, der blev lavet under kontrolprogrammet. Kortlægningen gik forud for nedrivningen, og det blev kortlagt, hvor problemerne var. Herefter fik man lavet en proces over, hvor der skulle renses af forud for afhændelse til Sjællands Lastvognsophug ApS. Afrensningen stod Hockerup for. Derefter skulle der tages kontrolanalyser, så man kunne se, at der var rensed ned til det niveau, der skulle. De afrensede for PCB og bly. Det var efter hendes hukommelse ikke på tale at reducere antallet af prøver.

Foreholdt fil 4, side 55, mailkorrespondance, forklarede vidnet, at Carsten Amtrup Sørensen var fra Rum Arkitekter, der var totalentreprenør på nedrivnings- og bygningsprojektet vedrørende skolen. Carsten havde hyret Balslev ind. Hun husker ikke, hvem Morten Nymark er. Hun husker mailkorrespondancen, men ikke, hvad det endte med. Noget af blok 1 og blok 2 blev givetvis kørt til Sjællands Lastvognsophug ApS. På alle blokkene var der noget til farligt affald og noget til deponi. Hun vil gætte på, at på langt den meste korrespondance var både Balslev, bygherre og nedriver cc. Var der noget, hun manglede for at kunne varetage sine opgaver, efterspurgte hun det som vanligt igennem bygherre. Hun kunne ikke træffe afgørelser på

vegne af bygherre, selvom det måtte være Sorø Kommune, men kunne omvendt godt være tilsynsmyndighed overfor Sorø Kommune i egenskab af bygherre.

Foreholdt fil 4, side 60, mailkorrespondance, forklarede vidnet, at hun var med ude og tage prøver.

Foreholdt samme side:

”Til din orientering så har Sjællands Lastvognsophug (SL) ikke givet sin accept til at bygherre med rådgiver og nedriver kan deltage i prøveudtagningen. Det er således jer fra Golder og os som myndighed, der tager derud på tirsdag kl. 11. Bygherre med rådgiver og nedriver møder os dog fortsat på rådhuset kl. 10 til en orientering af vores prøvetagningsplan”

forklarede vidnet, at Sorø Kommune i egenskab af bygherre og Balslev i egenskab af bygherres rådgiver havde et ønske om at deltage i mødet. Det ønskede Sjællands Lastvognsophug ApS imidlertid ikke, hvilket blev respekteret af miljømyndigheden. Hun tror, at bygherre var interesseret i at blive bekendt med, hvad dilemmaet var, samt deltage i en eventuel drøftelse heraf. Hun mener, at hun enten havde kontakt med sin kollega Khalid eller hans forgænger Morten Løjmand i anledning heraf.

Foreholdt samme side:

”Blot så I er forberedt, så har SL desuden oplyst at hans tekniske rådgiver (Jesper Arffmann) deltager på tirsdag og de vil redegøre for deres overvejelser ved valg af hidtidig prøvetagningsmetode, samt at demonstrere prøveudtagning. Da formålet med prøveudtagningen imidlertid på ingen måde har til hensigt at miskreditere de prøver Jesper har udtaget, så er det vores hensigt at meddele SL at en drøftelse samt demonstration af prøvetagningsmetoder ikke er genstand for drøftelse ved besøget på tirsdag”

forklarede vidnet, at hun ikke forholdt sig til, om de havde grund til at miskreditere de prøver, Jesper havde taget, da de ikke var en del af processen. På daværende tidspunkt havde der været en diskussion mellem bygherre og virksomheden Sjællands Lastvognsophug ApS. Vidnet går ud fra, at det var Sjællands Lastvognsophug ApS, der betalte for prøverne.

Foreholdt fil 4, side 61, analyseresultater af betonmaterialer fra Frederiksberg Skole, dateret 17. februar 2017:

”9 ud af de 10 prøver har et PCB indhold under 10 mg./kg, mens 1 prøve har et PCB indhold på 41 mg/kg. Dvs. at prøverne ikke

overholder miljøgodkendelsens vilkår 3.2.9 vedr. overskridelser og dermed ikke miljøgodkendelsen”

forklarede vidnet, at det anførte blot var ment som en konstatering. Hun husker ikke vejret, men vil ikke afvise, at der kan have ligget sne.

Foreholdt fil 4, side 62, mailkorrespondance, hvoraf fremgår følgende:

(Fra Lone Nielsen til Niels Trap, 9. marts 2017)

”Er det din vurdering, at vi på baggrund af den ene analyse som stikker af og uden yderligere end ovenstående argumentation, kan resonere at den samlede mængde af PCB ikke overstiger forudsætningerne i miljøgodkendelsen?”

(Fra Niels Trap til Lone Nielsen, 9. marts 2017)

”Som direkte svar på dit spørgsmål - nej.

”Jeg opfatter, at SLs fremlagte informationer, i kombination med vores analyser og det visuelle indtryk man får ved besøg på pladsen, indikerer at der er udbredte "helligdage", der tyder på at arbejdet ikke er udført i en kvalitet som angivet i udbuddet...”

forklarede vidnet, at Lone Nielsen og hun var sagsbehandlere på lige fod. Hun har helt sikkert talt med Lone om mailkorrespondancen. Efter prøvetagningen var der en længere høringsrunde, hvor prøvetagningsrapporten blev fremlagt. Bygherre tilbagemeldte, at der var tale om en "helligdag"/en enkelt smutter. Det fremgår af afgørelsen fra 17. september, at miljømyndigheden ikke godtog forklaringen om, at der var tale om en enkelt smutter. Den ene af de ti prøver miljømyndigheden tog var repræsentativ for det samlede oplæg, så hvis man tog ti tilsvarende prøver, ville der også være en afvigelse. Det er rigtigt, at der ikke blev taget prøver i fuger. Der blev udpeget fuger af virksomheden. De skrev i afgørelsen, at der var tale om afvigelse fra tolerancekrav i godkendelsen, lavet ud fra en samlet risikobetragtning. De vurderede ud fra opbygningen af pladsen, at det havde miljømæssig underordnet betydning i forhold til godkendelsen. Der var tale om, at virksomheden skulle afvise fugerne grundet modtagevilkåret i godkendelsen. Hun er sikker på, at kommunens byggeafdeling overvejede og regnede på selv at køre ud og fjerne materialet med henblik på bortskaffelse til deponi. Byggesagsmyndigheden rådførte sig ikke med miljømyndigheden herom. Deponi svarer til en losseplads, hvor alt det, der ikke kan brændes eller bruges, deponeres. I dag er der mulighed at få byggeaffaldet fragtet til Holland, der har et varme anlæg, der kan rense betonen for PCB.

Der var tale om nedrivning af forskellige bygninger i etape 1 og etape 2 fra forskellige årstal. Der var også bygninger i etape 1, der afveg lidt fra de andre. Grunden til at nedrivningen blev delt op i etaper var praktiske årsager,

da en del af skolen stadig skulle være i brug. Der var også PCB i etape 2.

Foreholdt fil 4, side 74, konklusion på kontrol af afrensning af overflader på Frederiksberg Skole, dateret 30. juni 2017:

”At entreprenøren ikke har kunne fremvise nogen form for dokumenteret egenkontrol for det beskrevne arbejde”

forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvad der henvises til. Vilklårene var stort set identiske i de to etaper. Der skulle være et kontrolprogram, og der skulle foretages prøver af de rensede bygninger. Etape 2 blev revet ned i 2016 eller 2017. Det endte med at blive fragtet til Holland. De lavede en aftale med et modtageranlæg i København, der fragtede fraktioner til Holland. Hun har ikke set dokumentation for, at det blev fragtet til Holland. Hun husker ikke, hvor længe det lå, inden det blev fragtet til Holland.

Foreholdt fil 4, side 77, mailkorrespondance:

”vi kommer nok ikke under PCB - grænseværdien på 10 mg”

forklarede vidnet, at den oprindelige plan var, at betonen skulle til Sjællands Lastvognsophug ApS. Der blev indgået en kontrakt for etape 1 og 2. Da de havde lavet indskærpelser, og tiltalte havde et maksoplæg liggende, kunne tiltalte ikke modtage mere.

Foreholdt samme side:

”Vi skal have fundet et alternativ deponi/ sted til bortskaffelse af farligt affald (det er aftalt med borgmester /udvalgsformand)”

forklarede vidnet, at borgmesteren ikke var involveret i vidnets sagsbehandling.

Foreholdt fil 4, side 92, skønserklæring, dateret 3. juli 2020, forklarede vidnet, at hun ikke har set den. Hun har ikke været involveret syn og skøn. De har ikke været ude og lave målinger der, hvor betonen ligger nu. Hun husker ikke, hvorfor de ikke selv tog ud og dækkede de mindre stykker beton af. Man ville godt have kunnet dække det af med en presenning, fordi de brokker, der var omfattet, lå på jorden. Man kunne også få lavet en fast inddækning. Hun har ikke haft kontakt med Miljøstyrelsen angående sagen, bortset fra, at hun, da Miljøstyrelsen påtænkte at fastsætte en national grænseværdi, kontaktede Miljøstyrelsen for at spørge om, hvad det ville betyde for de allerede gældende godkendelser. Hun er sikker på, at største delen af de betonbrokker, hun har set på Sjællands Lastvognsophug ApS' grund, stammer fra Frederiksberg Skole.

Hun har tidligere anvist steder, hvor kommunen kunne komme af med

byggeaffald, dog ikke så stort et projekt som det pågældende. Der er hele tiden vedligehold og byggeri i en kommune, så det sker jævnligt og er ikke usædvanligt. Miljømyndigheden ville kunne give et påbud i nedrivningsprocessen. I det øjeblik en bygherre har leveret byggeaffald, er modtageren affaldsejer. Sjællands Lastvognsophug ApS kunne have afvist at modtage materiale med fuger. Når de ikke gjorde dette, var de forpligtet til at opbevare materialet som farligt affald."

Jørgen Jensen har supplerende forklaret, at:

"...

arket i ekstrakten, fil 1, side 217, er lavet af ham. De fem ekstra prøver blev bestilt af Sorø Kommune den 22. juni 2015 efter et møde ude på pladsen den 10. juni 2015 med Morten Løjmand, der var øverste leder af byggeafdelingen i Sorø Kommune. Han havde forinden ringet til Løjmand og sagt, at det ikke så godt ud, og at 3 ud af 10 af de prøver, de havde fået analyseret af Højvang Miljølaboratorier, viste, at betonen indeholdt mere PCB end tilladt i deres miljøgodkendelse. Løjmand havde i forbindelse hermed kigget på de prøver, de viste ham, og sagt, at det tydede på, at betonen ikke var blevet rensset ordentligt af. Da der ikke var fulgt på herpå den 15. juni 2015, rykkede han Løjmand for et svar, hvorefter han blev ringet op af Løjmand, der sagde, at kommunen ville udtage 5 ekstra prøver.

Han er sikker på, at Line Madsen var til stede, da en af lastbilerne fra Frederiksberg Skole kom og læssede af. Han husker, at chaufføren måtte bede dem gå lidt til side, da han skulle læsse af. Der var 35-45 tons beton i hvert læs hvorfor det ikke var muligt at afvise betonen eller dele heraf i forbindelse med modtagelsen. Derudover hvirvlede det op med støv ved aflæsningen, hvorfor det ikke var muligt at se, om der var fugemasse på betonen, før støvet havde lagt sig eller var regnet af. Sorø Kommunes byggeafdeling lavede den 1. juli 2015 en beregning på, hvad det ville koste at hente materialet, hvilket vil sige ganske få dage før mødet med borgmesteren den 3. juli 2015. Det værste tænkelige scenarie var en pris på omkring 7 mio. kr.

Brokkerne havde også stået uden overdækning efter nedrivningen af Frederiksberg Skole hele sommerferien i 2017.

Adspurgt af anklageren forklarede Jørgen Jensen, at han også havde kontaktet Peter Dorff fra Sorø Kommune, da han modtog analyseresultaterne fra Højvang Miljølaboratorier, men at denne ikke ville træffe en beslutning på det foreliggende grundlag. Løjmand måtte ikke sige noget for kommunen, hvorfor han udbad sig borgmestermødet den 3. juli 2015. Han havde på det tidspunkt modtaget resultaterne af de ekstra prøver."

Rettens begrundelse og afgørelse

Retten bemærker indledningsvist, at det følger af lov om kommunernes

styrelse § 17, stk. 7, at de enkelte administrative enheder i en kommune udgør én forvaltningsmyndighed, hvorfor miljømyndigheden og byggeafdelingen i Sorø Kommune må betragtes som to adskilte selvstændige enheder, der handler uafhængigt af hinanden. Retten finder derfor, at det forhold, at Sorø Kommune har optrådt som myndighed for så vidt angår miljøgodkendelsen, og samtidig er aftalepart i den privatretlige aftale med Sjællands Lastvognsophug, ikke i sig selv medfører, at der foreligger myndighedsinhabilitet. Afgørende for, om der foreligger myndighedsinhabilitet er herefter, om Sorø Kommune overordnet set har en særlig interesse i sagens udfald.

Ifølge pkt. 3.2.2. og 3.2.12 i miljøgodkendelsen af 28. oktober 2014, er Sjællands Lastvognsophug ApS – der ikke umiddelbart har afvist affaldet – forpligtet til at opbevare farligt affald i overensstemmelse med miljøgodkendelsen, uanset om affaldet ikke måtte være leveret konditionsmæssigt. Dette er endvidere blevet indskærpet overfor Sjællands Lastvognsophug ApS, der endvidere ved lovligt varslet påbud er påbudt at iværksætte afværgelsesforanstaltninger.

Herefter, og da retten finder, at Sorø Kommune ikke har en sådan særlig interesse i denne del af sagens udfald, at der foreligger myndighedsinhabilitet, findes Sjællands Lastvognsophug ApS skyldig i overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven § 110, stk. 1, nr. 4, og § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 110, stk. 1, nr. 4, jf. § 69, stk. 1, jf. § 110, stk. 4, ved manglende overholdelse af vilkåret i miljøgodkendelsen om overdækning af affaldstype 3 samt ved at have undladt at efterkomme indskærpelse af 7. september 2016 og påbud af 6. marts 2018 vedrørende overdækning og afværgelsesforanstaltninger, jf. pkt. 1) og nr. 4).

Retten finder, at der ikke efter sagens oplysninger er tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, om de omhandlede PCB-forurenende nedbrydningsmaterialer fra Frederiksberg Skole er leveret konditionsmæssigt, herunder i forhold til rester af fuger og maling, hvilket der ifølge det oplyste verserer en voldgiftssag om. Der er derfor berettiget tvivl om, hvorvidt det er Sjællands Lastvognsophug ApS eller Sorø Kommune, som er ansvarlig for at fjerne og bortskaffe nedbrydningsmaterialerne fra Frederiksberg Skole, og dermed er rette modtager af påbuddet, hvorfor det ligeledes er uklart, om Sorø Kommune har en sådan særlig interesse i udfaldet af denne del af sagen, at der foreligger myndighedshabilitet.

Sjællands Lastvognsophug ApS frifindes derfor for den resterende del af tiltalen, der vedrører bortfjernelse og bortskaffelse af nedbrydningsmaterialerne.

Under hensyn til karakteren af sagen og risikoen for foruening fastsættes straffen til en bøde på 70.000 kr., jf. miljøbeskyttelsesloven § 110, stk. 1, nr. 4, og § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 110, stk. 1, nr. 4, jf. § 69, stk. 1, jf. § 110, stk. 4.

Sjællands Lastvognsophug ApS skal endvidere betale tvangsbøder som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

Sjællands Lastvognsophug ApS skal betale en bøde på 70.000 kr.

Sjællands Lastvognsophug ApS skal endvidere betale tvangsbøder på 20.000 kr. pr. påbegyndt måned fra den 15. februar 2022, indtil Sjællands Lastvognsophug ApS har iværksat foranstaltninger, der kan afværge, at de PCB-holdige materialer, der er udlagt på det ubefæstede areal på matr. 10c, Fulby By, Bjernede, giver anledning til udvaskning af PCB eller anden potentiel forurening af jord, grundvand eller overfladevand ved effektivt at overdække forurenende materialer, herunder mindre stykker/løst materiale (affaldstype 3).

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Tine Bransholm Ginnerup
dommer

/Kat

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETTEN I NÆSTVED, den 10. januar 2022

Katja Vedel
retsassistent